UUTISET

Toivottavasti esimerkiksi Valion päätös laajentaa tuotantoa Tampereen ja Seinäjoen meijereissä kannustaa osaltaan myös tuottajia jatkamaan. **TUTKIMUSPÄÄLLIKKÖ EEVA HEIKKILÄ, GALLUP ELINTARVIKETIETO**

Presidentti tuomitsee vihaviestit

Presidentti **Sauli Niinistö** tuomitsee toisten ihmisten uhkaamisen ja vihaviestit.

Niinistö kommentoi Ylen Ykkösaamussa lauantaina uutisia, joiden mukaan ruotsinkieliset suomalaiset ovat saaneet vihaviestejä ja jopa tappouhkauksia.

”Sehän on hirvittävää”, Niinistö sanoi. Hän pitää ylipäätään tuomittavana sitä, että työntekijät saavat tappouhkauksia esimerkiksi sosiaalityössä, terveydenhuollossa ja kouluissa.

”Ne ovat täysin suomalaiseen elämänjärjestykseen kuulumattomia asioita. On kyllä syytä reagoida.”

Suomi ja Ruotsi ovat Niinistön mukaan paljolti samanlaisilla turvallisuuspoliittisilla linjoilla, vaikka Ruotsi korostaa Venäjän uhkaa puolustuspoliittisessa selonteossaan.

Niinistö välttäisi ”sanataiteilua tai termikinastelua” Suomen liittoutumattomuudesta. Tärkeämpää on hänen mielestään se, mitä Suomi tekee kuin se, miten Suomi määrittelee tekemisensä.

Nato-option Niinistö totesi tarkoittavan, ettei sotilasliittoon liittymistä ole suljettu pois tulevaisuuden vaihtoehdoista.

MT

Jussi Niinistö: Haglundin taisteltava

Eduskunnan puolustusvaliokunnan puheenjohtaja **Jussi Niinistö** (ps.) arvostelee päätöstä kilpailuttaa sittenkin armeijan raskaiden kuorma-autojen hankinta. Niinistö kirjoittaa blogissaan, että puolustusministeri **Carl Haglundin** (r.) on ryhdistäydyttävä ja laitettava virkamiehensä ojennukseen.

”On annettava poliittista ohjausta. On taisteltava loppuun saakka suomalaisen työn ja yrittämisen puolesta.”

Puolustushallinnon kaupallinen johtoryhmä linjasi torstaina, ettei laki mahdollista kauppaa suorahankintana.

Niinistön mukaan hankinnassa on kyse puolustustarvikkeesta, ja ministeriöllä on oikeus tehdä suorahankinta.

”Jupakassa ei ole kyse yksinomaan Sisu Autosta vaan laajasta alihankkijaverkostosta”, Niinistö kirjoittaa.

Maavoimat on hankkimassa 150 ajoneuvoa. Kyse on noin 30 miljoonan euron kaupasta.

MT

Suomalaismaito yhä hinnaltaan kilpailukykyistä

Tuoremaitoa myyvistä maista Suomen hinta sijoittuu keskikastiin, eikä kulutuskaan ole notkahtanut korotuksista huolimatta. Muualla Euroopassa maitotuotteiden hinnat nousevat nyt tuntuvasti.

Vaikka nestemaidon kuluttajahinta Suomessa on alkuvuonna noussut 11 senttiä vuodentakaisesta ja maksaa nyt keskimäärin 97 senttiä litralta, suomalaismaito ei ole edelleenkään Euroopan kalleinta.

Tämä käy ilmi Gallup Elintarviketiedon selvityksestä, jossa vertailtiin maidon kuluttajahintoja alkuvuonna yhdeksässä eri EU-maassa.

Vertailun kalleinta maito on Ruotsissa ja Irlannissa, missä maitolitra maksaa yli euron. Ruotsissa maito on kallistunut yhtäjaksoisesti jo liki neljän vuoden ajan.

Iskukuumennettua uht-maitoa myyvistä maista Belgiassa maito maksoi 83, Puolassa 67, Ranskassa 77 ja Saksassa 63 senttiä litralta.

Tuoremaitoa myyvistä maista Suomen maito sijoittuu kuta kuinkin keskikastiin, MTK:n maitoasiamies **Sami Kilpeläinen** kertoo.

”Suomessa myytävä maito on edelleen hyvin kilpailukykyistä varsinkin, kun otetaan huomioon, että edullisempaa maitoa myyvissä maissa arvonlisäveron osuus hinnasta on selvästi Suomea alhaisempi.”

Hinnat rajussa nousussa Euroopan unionissa

Euroopassa maitotuotteiden hinnat ovat pyrähtäneet selkeään nousuun alkuvuonna. Etenkin jauheiden ja voin hinnat ovat kallistuneet nopeasti.

EU:n hallintokomiteassa toissa viikolla arvioitiin, että EU:n keskimääräisillä markkinahinnoilla meijereiden tilityskyky on noussut 41,5 senttiin. Tämä on kymmenen senttiä vuodentakaista ja 6–7 senttiä vuodenvaihdetta enemmän.

Nousu alkaa Kilpeläisen mukaan näkyä myös tuottajahinnoissa.

”Monessa maassa tilityshinta lähentelee jo 40 senttiä litralta, mikä on liki kymmenen senttiä tavanomaista hintaa parempi. Näin on käynyt esimerkiksi Hollannissa.”

Kilpeläinen toivoo, että tuottajahintaan saataisiin parannuksia myös Suomessa.

”Kuluttajahinnan korotuksen jälkeen muutama meijeri nosti tilityshintaansa sentillä tai parilla. Suunta on oikea, sillä kustannustaso on suomalaistiloilla yhä korkea.”

Maidon menekki ei notkahtanut

Helmikuun hintakorotuksesta huolimatta maidon kulutus ei ole juurikaan vähentynyt Suomessa.

Maitoja juotiin tammi–huhtikuussa viime vuoden tahtiin, sillä karkauspäivällä tasattuna kulutus laski vain 0,2 prosenttia.

”On ensiarvoisen tärkeää, että kuluttajat arvostavat suomalaista maitoa. Maito on edelleen edullista juotavaa, kun hintaa verrataan muihin kaupasta ostettaviin juomiin”, Kilpeläinen toteaa.

Nestemaidolla on tärkeä rooli Suomessa, sillä kolmasosa maidosta kulutetaan nestemäisinä maitotuotteina. Kun mukaan ei lasketa vientituotteita, nestemaidon osuus kasvaa puoleen suomalaisen maidon käytöstä.

Myös voi, kerma ja rahka maistuvat

Muutkin maitotuotteet ovat maistuneet suomalaisille alkuvuonna. Piimää ja viiliä lukuunottamatta kulutus on kasvanut lähes kaikissa tuoteryhmissä.

Vaikka esimerkiksi voin kulutus kasvoi lähes kymmenkseellä jo viime vuonna, buumi on jatkunut myös nyt alkuvuonna kuta kuinkin samaan tahtiin.

Uusi suomalaisten suosikkituote tänä vuonna ovat rahkat, joiden kulutus on ponkaissut liki kolmanneksen kasvuun. Kerman käyttö on lisääntynyt kuusi ja juuston neljä prosenttia alkuvuonna.

”Nyt puhutaan karppauksen sijasta protauksesta eli suomalaiset ovat siirtyneet pysyvämmin proteiineja suosivaan ruokavalioon, missä maitotuotteilla on edelleen vahva rooli”, tutkimuspäällikkö **Eeva Heikkilä** Elintarviketiedosta arvioi.

TIINA TAIPALE

Maidon kuluttajahinta eri maissa 2009–2013

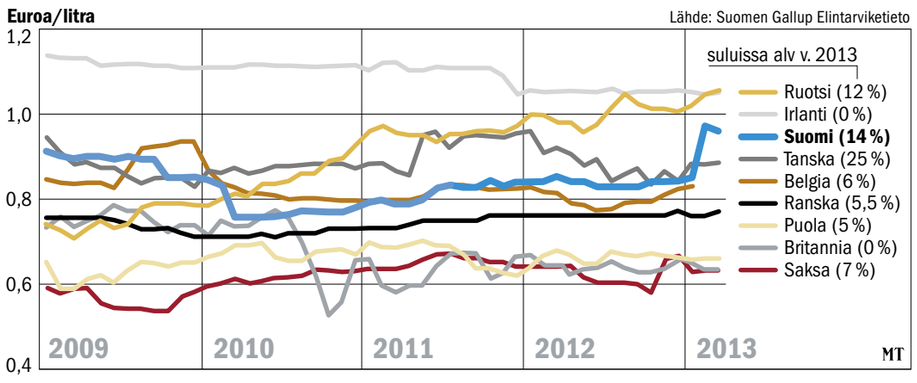

» On ensiarvoisen tärkeää, että kuluttajat arvostavat suomalaista maitoa. Maito on edelleen edullista juotavaa, kun verrataan muihin kaupasta ostettaviin juomiin.«

SAMI KILPELÄINEN

Maidontuotannosta luopuminen hidastunut etenkin etelässä

Maitotilojen määrän lasku on hidastunut etenkin Etelä-Suomessa. Huhtikuussa tilamäärä oli A- ja B-alueilla vähentynyt 5,6 prosenttia vuodentakaisesta, kun C-alueella maitotiloja oli 5,8 prosenttia vähemmän kuin vuosi sitten.

Jo viime vuonna tilamäärän lasku jäi etelässä pienemmäksi, mutta aiemmin lopettamistahti on ollut AB-alueella selvästi C-aluetta voimakkaampaa. Esimerkiksi vuonna 2008 etelässä tuotanto loppui 8,1 ja pohjoisen tuen alueella 6,6 prosentilla tiloista.

”Etelässä tilakoko on vähän suurempi kuin muualla Suomessa, joten myös jatkajan löytyminen voi olla siellä nyt vähän helpompaa”, tutkimuspäällikkö **Eeva Heikkilä** Gallup Elintarviketiedosta kertoo.

Suurin syy tuotannosta luopumiseen on yleensä tuottajien eläköityminen. Monella tilalla investointitarve on suuri, mutta jatkaja ei halua rakentaa uutta navettaa vaan keskittyy jatkossa vain kasvintuotantoon.

Heikkilän mukaan maidon hyvä tuottajahinta on saattanut kannustaa osaa tiloista jatkamaan. Hän kuitenkin ennakoi, että maidon kiintiöjärjestelmän päättyminen vuonna 2015 saattaa kiihdyttää lopettamisten määrää uudelleen.

”Tiloilla on epävarmuutta esimerkiksi tulevista tukiratkaisuista ja maitomarkkinoiden kehityksestä koko EU:ssa. Monella tilalla jatkamispäätökseen vaikuttaa, millaisia tuotannon edellytykset ovat kiintiöistä luopumisen jälkeen.”

PEKKA FALI

Lehmien määrä on kääntynyt tänä vuonna kasvuun. Viimeksi lehmämäärä kasvoi vuonna 2009.

Tuotanto liki ennallaan

Lopettamistahti ei ole juurikaan verottanut tuotannon määrää viime vuosina. Elintarviketieto arvioi, että suomalaistilat tuottavat tänä vuonna maitoa meijereihin liki 2 190 miljoonaa litraa, mikä on vain reilun prosentin vähemmän kuin vuonna 2009.

”Tilakoon kasvu on pitänyt maitomäärät lähes ennallaan. Yksikkökoon kasvu on vain kiihtynyt viimeksi kuluneen vuoden aikana”, Heikkilä toteaa.

Tänä vuonna myös lehmien määrä on kääntynyt pitkästä aikaa kasvuun. Suomalaistiloilla oli huhtikuussa yhteensä 284 500 lypsylehmää eli 200 lehmää enemmän kuin vuosi sitten. Lehmämäärä kasvoi Heikkilän mukaan viimeksi vuonna 2009.

”Poikimisia oli alkuvuonna normaalia enemmän. Voi olla, että lehmämäärän kasvu taittuu vielä vuoden loppua kohden”, hän arvioi.

”Kesän laidunkausi ja rehuntuotanto ratkaisevat pitkälti lehmien keskituotoksen ja sitä kautta maitomäärien kehityksen loppuvuonna ja ensi talvena.”

Heikkilä pitää maidontuotannon säilymistä tärkeänä koko suomalaiselle maaseudulle, sillä maatalouden myyntituloista 42 prosenttia saadaan nyt maidosta. Maidon merkitys on iso etenkin Itä-, Keski- ja Pohjois-Suomessa.

”Maitoa tarvittaisiin myös etelästä, koska kulutuksen painopiste on siellä”, hän toteaa.

”Toivottavasti esimerkiksi Valion päätös laajentaa tuotantoa Tampereen ja Seinäjoen meijereissä kannustaa osaltaan myös tuottajia jatkamaan.”

TIINA TAIPALE

PÄIVÄN KYSYMYS

Perutaanko Saanan juhannushiihdot?

Enontekiön Kilpisjärven kylässä Saanatunturin juurella on saatu nauttia jo pitkään kesäisestä lämmöstä kuten myös muualla Lapissa.

Kuinka aikaisin normaalivuosiin verrattuna kesä saapui käsivarren peukaloon, Kilpisjärven biologisen aseman amanuenssi Rauni Partanen?

Koivut ovat olleet jo jonkin aikaa hiirenkorvalla. Keskimäärin hiirenkorvat puhkeavat 16.–17. kesäkuuta, eli kolmisen viikkoa ollaan etuajassa. Vuosittainen vaihtelu on suuri. Edellisen kerran koivuissa oli hiirenkorvat toukokuun lopulla 1984 ja 2002. Vuonna 1981 koivuihin alkoi tulla lehti vasta heinäkuussa.

Yleensä Kilpisjärvestä lähtevät jäät samaan aikaan, kun koivut alkavat vihertää. Nyt jää on kantanut vielä keskellä järveä hyvin, tosin rannoilla alkaa olla sulaa.

Miten kesän tulo näkyy luonnossa?

Lapin alppiruusut kukkivat tunturissa ja tunturikurjenherne tienvarressa, samoin riekonmarjat paljakalla. Tunturimittareiden syömiä reikiä näkyy jo koivujen lehdissä. Sääskiä on vasta vähän, koska on ollut hyvin kuivaa.

Joudutaanko perinteiset Saanan juhannushiihdot perumaan?

Ei varmasti jouduta perumaan. Juhannuksena hiihdetään kilpaa, sillä ei kaikki lumi siihen mennessä häviä. Ja eiköhän räntää sada vielä ennen juhannusta.

JUHA KAIHLANEN

900 sikaa kuoli tulipalossa Pohjanmaalla

900 sikaa kuoli sikalapalossa Pohjanmaan Maalahdessa perjantaina. Palo syttyi iltapäivällä hieman ennen kello kolmea ja sammutustyöt jatkuivat pitkälle iltaan.

Pelastuslaitoksen mukaan suurin osa rakennuksessa olleista sioista kuoli palossa ja loput jouduttiin lopettamaan.

Palaneen rakennuksen viereinen, pienempi 300 sian sikala onnistuttiin suojaamaan palolta.

Palon syttymissyy ei ole vielä tiedossa.

STT

Parhaat tarjoukset kaikista K-ruokakaupoista

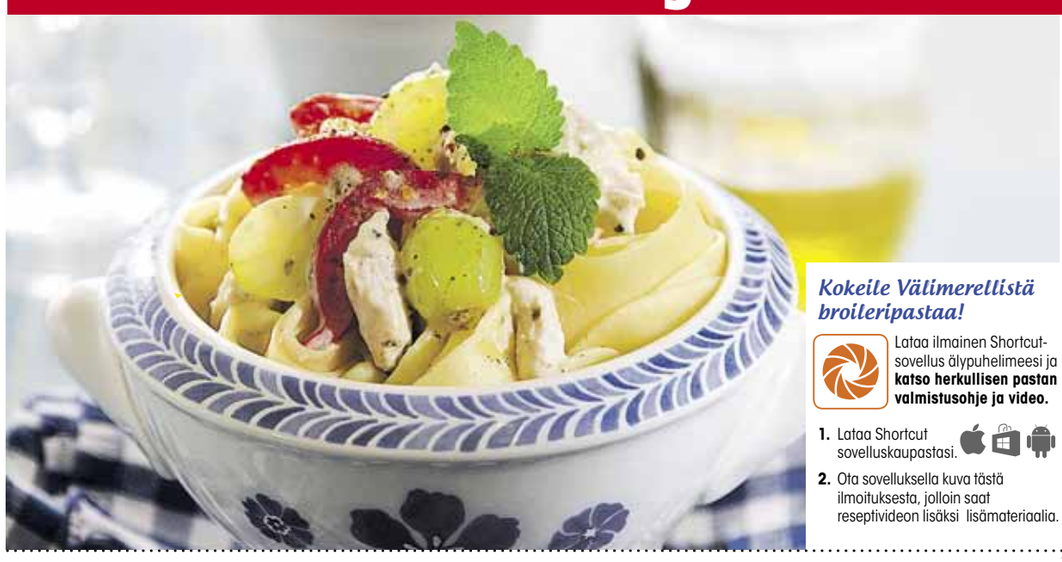

Kokeile Välimerellistä broileripastaa!

Lataa ilmainen Shortcut-sovellus älypuhelimeesi ja **katso herkullisen pastan valmistusohje ja video.**

1. Lataa Shortcut sovelluskaupastasi.
2. Ota sovelluksella kuva tästä ilmoituksesta, jolloin saat reseptivideon lisäksi lisämateriaalia.

Atria
Perhetilan broilerin fileesuikaleet
300 g, 3 rs/talous
voimassa ma 3.6.–ke 5.6.

2,49 rs

8,30/kg, ilman korttia **2,99/rs** (9,97/kg)

RUOKAA OMASTA MAASTA

K PLUSSA –16 %
Etu K-Plussa-kortilla

Saarioinen
Pizzat
200 g

1,00 kpl

5,00/kg, ilman korttia **1,49/kpl** (7,45/kg)

K PLUSSA –32 %
Etu K-Plussa-kortilla

Valio
Juustoviipaleet
275–300 g

3,49 kpl

11,63-12,69/kg, ilman korttia **4,18-4,89/kpl** (13,93-16,33/kg)

K PLUSSA –16–28 %
Etu K-Plussa-kortilla

SHOKKI TARJOUS

Atria
Burgeri
110 g, 1 erä/talous
voimassa ma 3.6.–ke 5.6.

2,00 5 kpl

3,64/kg, yksittäin ja ilman korttia **0,69/kpl** (6,27/kg)

K PLUSSA –42 %
Etu K-Plussa-kortilla

Minivesimeloni
Espanja
voimassa ma 3.6.–ke 5.6.

1,00 kg

Valiojogurtti
Maustetut jogurtit ja kerrosjogurtit
175-200 g

2,00 6 prk

1,67-1,90/kg, yksittäin ja ilman korttia **0,45/prk** (2,25-2,57/kg)

K PLUSSA –25 %
Etu K-Plussa-kortilla

K-KAUPPIAS SINUA VARTEN.
K CITYMARKET K SUPERMARKET K MARKET K EXTRA

Tarjoukset voimassa 30.6. asti, ellei toisin mainita.